

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії
О.В. Поркуян
«   »   2017 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра
спеціальності 054 – «Соціологія»
(зі скороченим терміном навчання)
на основі здобутого раніше освітнього ступеня
або освітньо-кваліфікаційного рівня

Северодонецьк – 2017

Програма складена на підставі робочого навчального плану спеціальності «Соціологія».

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

проф. Бохонкова Ю. О.

проф. Нагорний Б. Г.

проф. Зоська Я. В.

---

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дана програма складена згідно до всіх кваліфікаційних вимог, на основі освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми спеціальності «Соціологія».

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування. Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться членами фахової комісії. Вони перевіряють правильність відповідей виконання завдання.

В ході фахового випробування абітурієнти мають відповісти на тестові завдання, які представляють теоретичну складову дисциплін, покладених в основу розробки програми вступного фахового випробування.

Абітурієнт повинен:

знати:

- найважливіші етапи розвитку гуманітарного і соціально-економічного знання, основні наукові школи, напрями, концепції, джерела гуманітарного знання;
- історію та етапи розвитку соціології, основні функції соціології та сфери застосування соціологічних знань, основні види соціальних утворень, основи їх формування і характер функціонування;
- умови формування особистості, вплив соціальних вимог на формування особистості;
- наукові, філософські, релігійні картини світобудови, різноманітність форм людського знання.
- базис структури соціологічного знання, теоретичні концепції галузевих напрямків.
- сутність соціологічного дослідження;
- основні методи збору соціологічної інформації;
- етичні принципи в соціологічному дослідженні;
- тенденції сучасного розвитку соціологічної думки;

уміти:

- орієнтуватись в структурі, основних поняттях соціологічної теорії;
- чітко окреслювати етапи становлення соціологічної думки;
- виділити основні поняття та ідеї щодо певного етапу становлення соціологічної думки;
- мати навички аналізу різноманітних соціальних ситуацій;
- відрізнити емпіричне та теоретичне в соціологічному дослідженні з точки зору об'єкта і процедури; фундаментальність та прикладне в соціологічному дослідженні;
- дати оцінку і аналіз одержаної соціологічної інформації;

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Загальна соціологічна теорія

Специфіка предмету, об'єкт пізнання соціологічної науки, функції соціології. Особливості соціологічного аналізу суспільних процесів і явищ. Рівні соціологічного знання. Соціологія в системі суспільних наук. Роль соціології в гармонізації соціальних відносин. Суспільство як цілісна система. Системний підхід до аналізу суспільства. Суспільство з позицій функціоналізму і індивідуалізму. Поняття соціальної структури і соціальної стратифікації. Критерії класового поділу і соціальної стратифікації. Типологія суспільств. Концепція еволюційного і революційного розвитку суспільства. Теорія культурно-історичних типів. Глобалізація соціальних, економічних і культурних процесів в сучасному світі. Соціальна мобільність і її види. Поняття «соціальний інститут». Види і функції соціальних інститутів. Соціальні інститути і соціологічна наука.

Історія соціологічних теорій та вчень

Історичні передумови виникнення соціології. Основні етапи розвитку становлення соціології як науки. Позитивна соціологія О. Конта. Еволюційна соціологія та лібералізм Спенсера. Марксизм і соціологія. Розвиток європейської соціології в першій половині ХХ ст. Соціологія Е. Дюркгейма. Формальна соціологія Г. Зиммеля. Соціологічні погляди М.Вебера. Веберовський лібералізм і свобода особистості. Теорія ідеальних типів М.Вебера. Розвиток соціології 1920-1945 р. Інтегральна соціологія П. Сорокіна. Соціологія символічних форм П. Бурдьє. Теорія структурації Е. Гідденса. Сучасні соціологічні теорії.

Методологія та методи соціологічних досліджень

Основні етапи дослідження. Програма і план дослідження. Проблемна ситуація. Гіпотези дослідження. Генеральна і вибіркова сукупність. Репрезентативність. Основні види збору соціальної інформації. Аналіз документів. Основні види опитувань. Інтерв'ю як специфічний вид опитувань. Метод спостереження в соціології. Соціальний експеримент. Метод фокус-груп. Статистичні методи обробки соціологічної інформації. Кількісний і якісний аналіз інформації. Роль та місце емпіричного дослідження в соціологічному аналізі. Можливості емпіричного дослідження. Обмеження емпіричного дослідження. Функції та структура ескізу проекту. Уточнення інформаційних потреб. Програма дослідження. Виявлення генеральної сукупності та вибірки дослідження. Інструментарій. Збір інформації. Обробка та аналіз даних. Помилки формулювання запитань анкети. Помилки формулювання варіантів відповідей. Додаткові запитання. Оформлення анкети. Процес підготовки анкети. Вибір комп'ютерної програми обробки та аналізу даних. Планування методів статистичного аналізу. Моніторинг отримання заповнених анкет. Редагування заповнених анкет. Оцінка заповненості анкет. Редагування анкет з запитаннями-фільтрами. Ввод даних. Статистична обробка даних. Позначення шкал. Номінальна шкала. Порядкова шкала. Метрична (інтервальна) шкала. Перетворення шкал.

3. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гіденс Е. Соціологія / Ентоні Гіденс [пер. з англ. В. Шовкун, А. Олійник]. – К. : Основи, 1999. – 726 с.
2. Городяненко В.Г. Соціологія: Навчальний посібник / В.Г. Городяненко. – Альма Матір, 2008. – 346 с.
3. Девятко И.Ф. Методы социологического исследования: Учеб. пособие / И.Ф. Девятко [2-е изд.]. – М. : Университет, 2002. – 295 с.
4. Добренъков В.И. Методы социологического исследования: Учебник / В.И. Добренъков, А.И. Кравченко. – М. : ИНФРА-М, 2006. – 768 с.
5. Зборовский Г.Е. История социологии: классический этап : учебник для вузов / Г.Е. Зборовский. – 2-е изд. испр. и доп. – С. : РИО СурГПУ, 2014. – 211 [1] с.
6. Кузьменко Т.М. Соціологія. Навч. посіб. / Т.М. Кузьменко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 320 с.
7. Макеєв С.О. Соціологія / С.О. Макеєв. – К. : Українська енциклопедія, 2010. – 344 с.
8. Панина Н.В. Технология социологического исследования / Н.В. Панина. – К. : Ин-т социологии НАН Украины, 2001. – 277 с.
9. Пилипенко В.Є. [Українська соціологія сьогодні: дослідження основних сфер життєдіяльності суспільства / В.Є. Пилипенко.](#) – Львів: ЗУКЦ, 2012. – 326 с.
10. Подольська Є.А. Соціологія: 100 питань – 100 відповідей / Є.А. Подольська, Т.В. Подольська. – К. : ІНКОС, 2009. – 352 с.
11. Рыбщун А. Украинская социология. Традиции, факторы, ориентиры развития (советский и постсоветский периоды). – Saarbrucken: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2010. – 222 с.
12. Спеціальні та галузеві соціології : Навч. посіб. / [Пилипенко В.Є., Попова І.М., Танчер В.В. та ін.] ; під ред. В.Є. Пилипенка. – [2-ге вид.]. – К. : Каравела, 2004. – 350 с.
13. Соціологія: підручник / [Требін М.П., Воднік В.Д., Клімова Г.П.,] та ін ; під ред. М.П. Требіна. – Х. : Право, 2010. – 224с.
14. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / за заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
15. Соціологія : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Герасимчук А.А., Палеха Ю.І., Шиян О.М. – 4-е вид., випр. і доп. – К. : Вид-во Європейського університету, 2004. – 246 с.

16. Сурмин Ю.П. Теория социальных технологий: Учебное пособие / Ю.П. Сурмин, Н.В. Туленков. – К. : МАУП, 2004. – 608 с.
17. Танчин І. Соціологія : Навч. посіб. / І. Танчин. – Л. : Укр. акад. друкарства, 2005. – 360 с.
18. Штомпка П. Социология. Анализ современного общества / Петр Штомпка [пер. с польск. С.М. Червонной]. – М. : Логос, 2005. – 664 с. + 32 с. цв. вкл.
19. Ядов В.А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности / В.А. Ядов. – М. : ИКЦ «Академкнига», 2003. – 596 с.
20. Як провести соціологічне дослідження: методичні рекомендації / [Упоряд. та заг. ред. О.М. Балакіревої та О.О. Яременка]. – К. : Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2004. – 264 с.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування. Результати фахового вступного випробування оцінюються за 12-бальною шкалою.

Екзаменаційний тест містить 30 тестових завдань з вибором варіанта вірної відповіді (закриті тести), максимальна кількість отриманих балів – 12. Відсутність відповіді балом не оцінюється. Час для підготовки до відповіді – 60 хвилин (1 година). Підсумкова оцінка за випробування підраховується за 12-бальною шкалою.

Критерії оцінювання представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

Критерії оцінювання відповідей абітурієнта на вступному випробуванні
з соціології

Кількість правильних відповідей	Бали
30	12
29	11
28	11
27	10
26	10
25	9
24	9
23	8

22	8
21	7
20	7
19	7
18	6
17	6
16	6
15	5
14	5
13	5
12	4
11	4
10	4
9	3
8	3
7	3
6	2
5	2
4	2
3	1
2	1
1	1

Голова фахової атестаційної
комісії

_____ к. е. н. Федорова А.В.

Члени фахової атестаційної
комісії

_____ д. психол. н., проф. Бохонкова Ю. О.

_____ д. психол. н., проф. Зоська Я. В.